

Tampereen A-kilta ry
Kutova-projektin
Loppuraportti

Kutova-projekti on kuntoutumissuunnitelmien ja toimintavaihtoehtojen kehittämishanke. Hanke käynnistyi vuonna 2002 Raha-automaattiyhdistyksen kolmivuotisella avustuksella. Projektin päämääränä oli kehittää kuntoutumissuunnitelman käyttöä päihdeongelmaisten auttamiseksi suunnatussa avotyössä, sekä kehittää erilaisia toimintamalleja päihdeongelmaisten tukiasumisen järjestämiseksi.

Kolmen toimintavuoden aikana Kutova-projektissa kehitettiin **nelivaiheinen kuntoutumissuunnitelmamalli**. Kutovan kuntoutumissuunnitelma on asiakaslähtöinen, tavoitelähtöinen ja voimavarakeskeinen. Kuntoutumissuunnitelma havainnollistettiin talonrakennusmallina.

Tampereen A-kilta ry:n Avo- ja tukitoimintaprojektin aikana havaittiin, että kaikki asiakkaat eivät sopeutuneet tukikotien yhteisöasumiseen, mutta saattoivat selvitä hallitusti itsenäisestä asumisesta riittävällä tuella. Tästä johtuen ennen Kutova-projektin aloittamista solmittiin Tampereen Vuokra-Asunnot Oy:n (TVA) kanssa sopimus, jossa TVA sitoutui antamaan vuositasolla 3-5 asuntoa projektin kautta asiakkaiden tukiasunnoiksi. Lähtökohtana oli se, että asiakas on suorassa vuokrasuhteessa asuntotoimeen, mutta vuokrasopimukseen lisättiin lauseke siitä, että asuminen on päihdeettömyyttä edistävää. Asiakkaalle järjestettiin tarvittava tuki Kutova-projektin tai Avo- ja tukitoimintatyön toimesta. Yhteistyössä TVA:n kanssa Kutova-projekti valvoi asiakkaiden vuokranmaksua, jotta nopeasti kertyvät suuret vuokratästit saatettiin välttää, ettei kenenkään tarvitsisi tästä syystä menettää asuntoaan.

Kutova-projektiin otti yhteyttä kolmen toimintavuoden aikana yhteensä 225 eri henkilöä. Noin 90 % yhteyttä ottaneista oli nimenomaan asunnon tarpeessa. Kutova-projektin asiakkaista 183 oli miehiä ja 42 naisia. Kutova-projektin asiakkaiden keski-ikä oli 42,9 vuotta. Asiakkaiden joukossa oli sekä alkoholisteja, sekakäyttäjiä että narkomaaneja. Yhteistyössä Tampereen Vuokra-Asunnot Oy:n kanssa asutettiin asiakkaita **toimintavaihtoehtona** eli *ilman tukikotivaihetta 28* henkilöä kolmen toimintavuoden aikana. *Tukikotivaiheen kautta* asutettiin 31 henkilöä. Kuntoutumissuunnitelmia laadittiin yhteensä 50 asiakkaan kanssa.

Kutova-projektissa tehtiin havaintoja asiakkaiden moniongelmaisuuudesta ensimmäisen toimintavuoden aikana. Havaittiin, että asiakkaiden elämänhallintaan liittyvät ongelmat sijoittuvat lähes kaikille elämän osa-alueille. Ihminen on kokonaisuus, ja tämä kokonaisuus tulee ottaa huomioon päihdeongelmasta kuntoutuessa. Pelkkä päihdeettömyys ei riitä. Terveystieteiden, talousasioiden, työelämän, päihdeongelman omahoito, asunnon hankkiminen ja asuminen, ihmisuhteet, vuorovaikutustaidot, vapaa-aika sekä kodinhoito luetteloidtiin aiheiksi, jotka kaikki osaltaan vaikuttavat asiakkaan selviytymiseen itsenäisessä asumisessa. Nämä aiheet muokattiin **Selviytyjät-elämänhallintakurssiksi**, josta tuli kiinteä osa Kutovan kuntoutumissuunnitelmamallia.

Selviytyjät-elämänhallintakurssi järjestettiin kolme kertaa. Kurssin kävi yhteensä 21 henkilöä hyväksytysti loppuun. Selviytyjät-kurssin myötä kurssilaiset ryhtyivät aktiivisesti hoitamaan asioitaan. Esimerkiksi yhdeksän kurssilaista aloitti velkajärjestelyprosessin.

Kutova-projektin työhön kuului myös asiakkaiden henkilökohtainen tukeminen. Työntekijät olivat mukana erilaisissa asioiden hoitotilanteissa. Velkajärjestelyapua tarvitsi vuonna 2004 kymmenen henkilöä. Muita asioiden hoitotilanteita olivat mm. asiointi sosiaalitoimistossa, työvoimatoimistossa ja Kelassa. Tukea tarvittiin mm. oikeudenkäynneissä, poliisilaitoksella, pankissa sekä lääkärin luona ja mielenterveystoimistossa.

Lähtökohdiltaan tiedettiin, etteivät henkilöstön resurssit kykene määrältään eivätkä koulutukseltaan vastaamaan kohderyhmän tarpeisiin, joten yhdeksi tavoitteeksi asetettiin yhteistyön tehostaminen asiakkaiden tukiverkoston kanssa. Tiivistä yhteistyötä tehtiin Tampereen kaupungin sosiaali- ja terveystoimen kanssa. Kohderyhmän tarpeisiin kyettiin kohtuullisesti vastaamaan etsimällä kulloinkin tarvittava ammattitaito projektin ulkopuolelta. Kutova – projekti oli toimintansa aikana koordinoimassa useiden asiakkaidensa tukiverkostoja.

Nelivaiheinen kuntoutumissuunnitelmamalli siirtyi Kutovalta Avotyön käyttöön. Sen lisäksi siirtyi asiakkaille tarkoitettu viikoittainen kokousmuotoinen ryhmä, Kutovan viikkopalaveri, sekä sen yhteydessä kuukausittain järjestettävät teemapäivät. Kutova – projekti sai jatkoaikaa vuoden 2006 loppuun Selviytyjät – kurssin kehittämistä varten.